

2013. № 1-2. С. 37-38.

3. Заповідна справа в Україні: абсолютна заповідність чи європейська модель гармонії людини і природи? Збірник вибраних матеріалів / за ред. М.П. Стеценка, Ф.Д. Гамора. Львів: Тиса, 2017. 238 с.

4. Черемнова А.І. Окремі питання конвергенції природно-заповідного законодавства України до законодавства ЄС / Актуальні проблеми конвергенції екологічного законодавства країни до законодавства Європейського Союзу: матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу, 28 жовт. 2016 р., м. Дніпро. С. 211-215.

УДК 349.414 (043.2)

Варакута Л.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ПРАВО ВЛАСНОСТІ, КОРИСТУВАННЯ (ОРЕНДИ) ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМИ ТОВАРОВИРОБНИКАМИ

На конституційному рівні закріплено, що земля в межах території держави є об'єктом права власності українського народу. Від імені українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією. Сфера сільськогосподарського товаровиробництва пов'язана із землями сільськогосподарського призначення, а тому виникає потреба слідкувати за актуальними змінами у правовому режимі землі та аналізувати особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення. Вважаю, що питання особливостей правового режиму земель сільськогосподарських товаровиробників мають бути описані з огляду на правову базу, а також беручи до уваги думки провідних науковців, для виокремлення власних пропозицій щодо вдосконалення особливостей правового режиму земель сільськогосподарських товаровиробників України.

Відповідно до ч. 1 ст. 22 ЗКУ землями сільськогосподарського призначення визнаються землі, які за своїм функціональним призначенням є переважно основним засобом виробництва у сільському господарстві та використовуються для ведення товарного виробництва, особистих селянських і фермерських господарств, колективного та індивідуального городництва й садівництва тощо [1].

Науковці по-різному визначають поняття «правового режиму земель». На думку М. Гребенюка, правовий режим земель визначає порядок

набуття земель у власність або оренду, користування земельними ділянками, укладення угод щодо відчуження земельних ділянок, права та обов'язки землевласників та землекористувачів тощо [2, с. 42]. В.І. Семчик визначає правовий режим земель як встановлений правовими нормами порядок та умови використання за цільовим призначенням земель усіх категорій і форм власності на землю, забезпечення та охорону прав власників землі та землекористувачів, здійснення державного управління земельними ресурсами, контролю за раціональним використанням землі й додержанням земельного законодавства, ведення земельного кадастру, проведення землеустрою, моніторингу землі, справляння плати за землю і застосування юридичної відповідальності за порушення земельного законодавства [3].

Термін «сільськогосподарський товаровиробник» – збірний для різних форм ведення господарювання в аграрному секторі економіки; є проявом спеціальної правоздатності суб'єктів аграрних правовідносин [4, с. 138]. Л.І. Полухович дійшов до думки, що сільськогосподарським виробництвом можна вважати врегульовану нормами аграрного та інших галузей права господарську діяльність сільськогосподарських виробників, що може здійснюватись як зі створенням юридичної особи, так і без такої (як приклад, особистим селянським господарством), і пов'язана з обов'язковим використанням земель сільськогосподарського призначення та інших природних ресурсів з метою виготовлення сільськогосподарської продукції рослинного чи тваринного походження [4].

Правове регулювання використання зазначених земель характеризується певними особливостями, що зумовлені своєрідністю їх цільового призначення. Придатність земель для використання у сільському господарстві встановлюється на підставі даних державного земельного кадастру органами, які погоджують, здійснюють експертизу та затверджують відповідну землевпорядну документацію (ст.ст. 118, 123, 186 та інші ЗКУ) [1].

Порядок набуття земельної ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва визначено Земельним кодексом України, Законами України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», «Про оренду землі», «Про фермерське господарство», іншими нормативно-правовими актами.

Слід зауважити, що всі землі, придатні для сільськогосподарського товаровиробництва, мають пріоритетний режим використання (ст. 23 ЗКУ), враховуючи як потенційні можливості національного агропромислового комплексу, так і виняткове значення у життєдіяльності людини кінцевого продукту товарного сільськогосподарського виробництва [1].

Отже, пропоную визначати правовий режим земель сільськогосподарських товаровиробників як встановлений нормами права порядок набуття земель сільськогосподарського призначення у власність чи користування для ведення товарного виробництва, і охорони земельних ділянок, укладення угод щодо відчуження земельних ділянок, контролю за дотриманням земельного законодавства та притягнення винних до відповідальності за його порушення.

Література

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text> (дата звернення 12.03.2021).

2. Гребенюк М. Особливості правового режиму земель сільськогосподарського призначення: проблеми, перспективи, зарубіжний досвід. *Право України*. 2007. № 9. С. 41–45.

3. Земельне право України: підручник для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. В.І. Семчик, П.Ф. Кулинич, М.В. Шульга. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2008. 600 с.

4. Чабаненко М.М. Сільськогосподарський товаровиробник як аграрно-правова категорія. Проблеми інтеграції та диференціації в екологічному праві: Матеріали Всеукр. наук.-практ. круглого столу (м. Дніпропетровськ, 25 верес. 2014 р.). Дніпропетровськ, 2014. С. 137–145.

УДК 349.42 (043.2)

Вітер Ю.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

РОЗВИТОК АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Упродовж багатьох десятиліть проблеми розвитку аграрного законодавства активно досліджуються представниками аграрно-правової науки. Причому, предметом аналізу є не лише перспективи майбутнього розвитку нормативно-правового регулювання аграрних відносин, а й дослідження його витоків, виділення окремих періодів цієї законодавчої галузі.

При характеристиці становлення та розвитку аграрного (сільськогосподарського) законодавства доцільно, брати до уваги період 1960-1970-х років, коли відбувався процес формування самостійного галузевого утворення – комплексної галузі сільськогосподарського законодавства та сільськогосподарського права. Саме цей період мав би стати вихідним для періодизації розвитку аграрного